

How ISO/IEC Guides
add value to
international
standards

December/decembar 2007

**Kako ISO/
IEC Vodiči
imaju dodatnu
vrijednost za
međunarodne
standarde**

ISO/IEC Guides : what they are and what they can help you to achieve

ISO and IEC provide a rich resource of helpful advice for standards writers in the form of guides. The majority of these will help you deal with specialist issues, such as consumer needs, when writing standards. Many are also useful for people not involved in standards work as the advice they contain can be generally applied to their subject areas. Make a note of the publications below so that if you find yourself dealing with one of the subjects covered, you will know where to find useful guidelines. The ISO/IEC guides featured in this brochure are those of widest general interest. It does not include more specialized ISO/IEC Guides. Information on the full collection can be obtained from the Web sites of the two organizations (www.iso.org and www.iec.ch) Since the collection of ISO/IEC Guides is continually evolving, this list includes two guides that will be published in coming months. The guides can be obtained from www.iso.org/isostore, webstore.iec.ch, or your ISO member body: www.iso.org/isomembers, or IEC national committees or sales outlets (see www.iec.ch/webstore/custserv/pdf/adNC-SO.pdf).

Note – ISO technical committee chairs and secretaries can obtain them from the ISO TC Portal (password protected). IEC technical committee officers have access through www.iec.ch/restricted/guides.

ISO/IEC Vodiči: šta su i kako Vam mogu pomoći

ISO i IEC, u obliku vodiča, pružaju bogat izvor korisnih savjeta za one koje rade na izradi standarda. Većina ovih vodiča će Vam pomoći u rješavanju stručnih pitanja kod izrade standarda, kao što su potrebe potrošača. Mnogi su korisni i za lude koji nisu uključeni u rad na standardima jer se savjeti koje sadrže mogu generalno primjeniti na predmete iz oblasti njihovog rada. Pribilježite publikacije date u nastavku teksta tako da u slučaju kad se nađete u situaciji da radite na jednoj obrađenoj temi, znate gdje se korisna uputstva mogu pronaći. ISO/IEC Vodiči predstavljeni u ovoj brošuri su vodiči od najšireg opštег značaja. Oni ne obuhvataju specijalne ISO/IEC Vodiče. Informacija o potpunoj kolekciji vodiča može se naći na web sajtu ove dvije organizacije (www.iso.org i www.iec.ch). S obzirom da se kolekcija ISO/IEC Vodiča stalno povećava, ova lista sadrži i dva vodiča koja će biti objavljena u narednim mjesecima. Vodiči se mogu naći na www.iso.org/isostore, webstore.iec.ch ili preko Vašeg tijela- člana ISO na: www.iso.org/isomembers ili preko nacionalnih komiteta u IEC-ili prodajnih mjestu IEC(vidi www.iec.ch/webstore/custserv/pdf/adNC-SO.pdf).

NAPOMENA : Predsjedavajući ISO- tehničkog komiteta kao i sekretari mogu ih dobiti s ISO TC Portala (pasvord je zaštićen). Službene osobe IEC tehničkog komiteta mogu im pristupiti preko www.iec.ch/restricted/guides.

International Organization
for Standardization

1, chemin de la Voie-Creuse
Case postale 56
CH-1211 Geneva 20
Switzerland

Tel. + 41 22 749 0111
Fax + 41 22 733 34 30
E-mail central@iso.org
Web www.iso.org

International Electrotechnical
Commission

3, rue de Varembé
P.O. Box 131
CH-1211 Geneva 20
Switzerland

Tel. + 41 22 919 02 11
Fax + 41 22 919 03 00
E-mail info@iec.ch
Web www.iec.ch

ISO/IEC Guide 2, Standardization and related activities – General vocabulary

This guide provides and explains terms and definitions concerning standardization and related activities. It is intended to aid understanding of commonly used terms amongst the members of ISO and IEC and governmental and nongovernmental agencies involved in standardization at international, regional and national levels. The guide also provides a useful reference, briefly covering basic theoretical and practical principles of standardization, certification and laboratory accreditation.

ISO/IEC Guide 7, Guidelines for drafting of standards suitable for use for conformity assessment

These guidelines can help you to draft standards which are suitable for conformity assessment of products (they can also be useful for process and service standards). If you know that a standard will be used for conformity assessment, you can apply the principles laid down in ISO/IEC Guide 7 to have added confidence that it is written appropriately.

Note: Guide 7 is in the process of being revised into a full standard: ISO/IEC 17007 (expected in 2008).

ISO/IEC Guide 14, Purchase information on goods and services intended for consumers

This guide is one of several dealing with consumer information. It advises standard writers on what information prospective purchasers (of products or services) require and expect. It can also assist you if you use purchase information as part of your job (e.g. regulatory enforcement authorities). It deals with the contents, methods, formats and design of purchase information so that consumers can compare and choose between products and services.

ISO/IEC Vodič 2, Standardizacija i srodne aktivnosti – Opšti rječnik

Ovaj Vodič daje i objašnjava pojmove i definicije koje se tiču standardizacije i srodnih joj aktivnosti. Namijenjen je da doprinese razumijevanju opšte korištenih pojmove među članovima ISO-a i IEC-a kao i vladinim i nevladinim agencijama koje učestvuju u standardizaciji na međunarodnom, regionalnom i nacionalnom nivou. Vodič također pruža i korisne upute, ukratko pokrivajući osnovne teoretske i praktične principe standardizacije, certifikacije i akreditacije laboratorijskih usluga.

ISO/IEC Vodič 7, Smjernice za izradu nacrta standara pogodnih za upotrebu kod ocjenjivanja usklađenosti

Ove smjernice Vam mogu pomoći u izradi nacrta standara koji su pogodni za ocjenjivanje usklađenosti proizvoda (također mogu biti korisni za standarde procesa i usluga). Ako znate da će se standard koristiti za ocjenjivanje usklađenosti, možete primijeniti principe navedene u ISO/IEC Vodiču 7 kako bi ste osigurali dodatno povjerenje u činjenicu da su pravilno napisani. NAPOMENA : Vodič 7 je u procesu razvoja u puni standard : ISO/IEC 17007 (očekuje se u 2008.g.)

ISO/IEC Vodič 14, Infomacije o kupovini roba i usluga namijenjenih potrošačima

Ovaj Vodič je jedan od nekoliko sličnih koji se bave informisanjem potrošača. Savjetuje osobe koje rade na standardima o tome kakve informacije budući kupci (roba ili usluga) zahtjevaju i očekuju. Također Vam može pomoći ako informacije o kupovini koristite u okviru svog posla (npr. organi za sprovođenje zakona). On se bavi sadržajem, metodama, oblicima i dizajnom informacija o kupovini tako da potrošači mogu porebiti i birati proizvode i usluge.

ISO/IEC Guide 37, Instructions for use of products by consumers

Instructions for use are an integral part of the delivery of the product, and now increasingly make use of different media such as the Internet. They are the means of conveying information to the user on how to use the product in a correct and safe manner. Guide 37 gives advice on the design and formulation of instructions so that they are helpful to the final users of consumer products and services. This guide also deals with the use of panel testing to evaluate instructions. It includes checklists for assessment, and for items to be covered in instructions.

ISO/IEC Guide 41, Packaging – Recommendations for addressing consumer needs

Packaging of products is important to today's consumer – after all they indirectly bear the cost. When your standards deal with packaging, they should therefore address safety, health, fitness for purpose, comfort and reliability, as well as the environment. Guide 41 gives the general recommendations to be taken into consideration when determining the most suitable type of packaging to be used at the point of sale to the consumer.

ISO/IEC Guide 46, Comparative testing of consumer products and related services – General principles

This guide is primarily for consumer testing laboratories and associations. It provides guidance on presenting test results and information in a readily understandable and easily comparable way. The purpose is to help consumers and others to make an informed choice. The guide applies to testing of products and services intended for all types of markets (national, regional or international).

ISO/IEC Guide 50, Safety aspects – Guidelines for child safety

Children are born into an adult world. Consequently, the potential for injury is particularly great during childhood. Guide 50 provides a framework for preventing hazards to children from the products and services that they use. It is primarily intended for standards writers because you can play a key role in injury prevention and control. A checklist is included so that you can assess if and how you have dealt with any child safety issues.

ISO/IEC Vodič 37, Uputstva za upotrebu proizvoda od strane potrošača

Uputstvo za upotrebu je integralni dio isporuke samog proizvoda i u zadnje vrijeme često koristi različite medije kao što je Internet. Uputstva za upotrebu su sredstva za prenošenje informacija korisniku kako na ispravan i siguran način koristiti proizvod. Vodič 37 daje savjete o dizajnu i formulaciji uputstava kako bi bili od pomoći krajnjim korisnicima potrošačkih proizvoda i usluga. Vodič se također bavi i korištenjem panel ispitivanja u evaluaciji uputstava. Ono uključuje i kontrolnu (check) listu za ocjenjivanje, kao i za predmete koji će biti obuhvaćeni uputstvima.

ISO/IEC Vodič 41, Pakovanje – Preporuke u vezi s potrošačkim potrebama

Današnjem potrošaču je veoma važno pakovanje proizvoda – na kraju krajeva on je taj koji indirektno snosi trošak. Kada Vaši standardi obrađuju pakovanje trebali bi se baviti sigurnošću, zdravljem, pogodnosti za upotrebu, komfornošću i pouzdanošću kao i zaštitom životne sredine. Vodič 41 daje opšte preporuke koje trebaju biti uzete u obzir za određivanje najpogodnijeg tipa pakovanja koji će se koristiti u momentu prodaje potrošaču.

ISO/IEC Vodič 46, Uporedno ispitivanje potrošačkih proizvoda i srodnih usluga – Opšti principi

Ovaj Vodič se primarno koristi u ispitnim laboratorijama potrošača i udruženjima. On na razumljiv i lako uporediv način daje smjernice za prezentovanje ispitnih rezultata i informacija. Svrha mu je da potrošačima i drugima pomogne da naprave dobro informisan izbor. Vodič se primjenjuje u ispitivanju proizvoda i usluga koji su namjenjeni svim tipovima tržišta (nacionalnim, regionalnim ili međunarodnim).

ISO/IEC Vodič 50, Sigurnosni aspekti – Smjernice za bezbjednost djece

Djeca se rađaju u svijetu odraslih. Stoga su u djetinjstvu mogućnosti povrjeđivanja posebno velike. Vodič 50 daje okvir za uklanjanje rizika za djecu od proizvoda i usluga koje oni koriste. Primarno je namijenjen osobama koje rade na izradi standarda jer su one te koje mogu igrati ključnu ulogu u prevenciji i kontroli povreda. U Vodič je uključena je i kontrolna (check) lista tako da možete ocijeniti da li ste i kako obradili pitanja bezbjednosti djece.

ISO/IEC Guide 51, Safety aspects – Guidelines for their inclusion in standards

This helps standards writers to include safety aspects in their standards. It is applicable to any safety aspect related to people, property or the environment, or a combination of one or more of these (e.g. people only; people and property; people, property and the environment). Guide 51 adopts a risk reduction approach. The complete life cycle of a product, process or service, including both the intended use and the reasonably foreseeable misuse, is dealt with.

ISO Guide 64, Guide for the inclusion of environmental aspects in product standards

Every product has some impact on the environment during its manufacture, distribution, use or disposal. These impacts may range from slight to significant. Provisions in product standards can therefore have a significant influence on the extent of these environmental impacts. The guide therefore aims to raise awareness of the potential for environmental provisions in product standards and also to help avoid provisions in product standards that may lead to adverse environmental impacts. A number of practical techniques are given to help those standards writers with limited environmental knowledge.

ISO/IEC Guide 71, Guidelines for standards developers to address the needs of older persons and persons with disabilities

This provides you with a systematic approach to addressing ageing and disability issues when writing international standards. It will also help whole technical committees to evaluate how they are addressing these issues in their entire work programmes. Effective, practical techniques are given which will help you understand the needs of these people. The guide applies to products, services and environments encountered in all aspects of daily life.

ISO/IEC Vodič 51, *Sigurnosni aspekti – Smjernice za njihovo uključivanje u standarde*

Ovaj Vodič pomaže osobama koje rade na izradi standarda da u svoje standarde uključe aspekte sigurnosti. Primjenjiv je na bilo koji aspekt sigurnosti koji se odnosi na ljudе, imovinu ili životnu sredinu ili na kombinaciju jednog ili više ovih aspekata (npr. samo ljudi; ljudi i imovina; ljudi, imovina i životna sredina). Vodič 51 usvaja pristup za smanjenje rizika. U njemu je obrađen potpuni životni ciklus proizvoda, procesa ili usluge, uključujući i namjeravanu upotrebu kao i predvidljivu zloupotrebu.

ISO/IEC Vodič 64, *Vodič za uključivanje aspekata zaštite životne sredine u standarde proizvoda*

Svaki proizvod za vrijeme proizvodnje, distribucije, korištenja ili odlaganja vrši neki uticaj na životnu sredinu. Taj uticaj može varirati od malog do veoma značajnog. Stoga odredbe standarda proizvoda mogu imati veliki uticaj na obim njihovog uticaja na životnu sredinu. Vodič zato ima za cilj da podigne svijest o potencijalu odredbi standarda proizvoda vezanih za životnu sredinu i također može pomoći da se izbjegnu odredbe koje mogu imati suprotan uticaj na zaštitu životne sredine. Date su brojne praktične tehnike koje će osobama koje rade na izradi ovih standarda pomoći u ograničenom znanju vezanom za životnu sredinu.

ISO/IEC Vodič 71, *Smjernice za osobe koje razvijaju standarde kako da odrede potrebe starih osoba i osoba s invaliditetom*

Ovaj Vodič Vam pruža sistematski pristup u obradi pitanja vezanih za starenje i invaliditet kod izrade međunarodnih standarda. Njim će se također pomoći svim tehničkim komitetima da ocijene način na koji rješavaju ova pitanja u okviru cijelog radnog programa. Date su efektivne, praktične tehnike koje će Vam pomoći u razumijevanju potreba ovih ljudi. Vodič se primjenjuje za proizvode, usluge i zaštitu životne sredine s kojima se srećemo u svim aspektima svakodnevnog života.

ISO Guide 72, Guidelines for the justification and development of management system standards

Justifying and evaluating new management system standards can be complex, especially when it comes to assessing market relevance. Guidelines on the methodology of developing and maintaining management system standards is given in Guide 72. Important advice is also given to help ensure new management system standards are compatible and aligned with existing ISO or ISO/IEC management system standards (e.g. ISO 9000, ISO 14000, ISO 22000, ISO/IEC 27000 and ISO 28000 series). This guide will help you if you are involved in the development of management system standards.

ISO/IEC Guide 73, Risk management – Vocabulary – Guidelines for use in standards

Risk management depends on the context. Where terms related to risk management are used in a standard, it is important that their meanings are understood. The aim of this guide is to promote the coherent description of risk management activities and the use of risk management terminology. It contributes to mutual understanding amongst the members of ISO and IEC on this huge and complex subject.

ISO/IEC Guide 74, Graphical symbols – Technical guidelines for the consideration of consumers' needs

If you are designing a graphical symbol for the public, it needs to be clear and easily understood, as poorly designed symbols can cause confusion for consumers. Furthermore, it is important not to duplicate efforts by creating symbols when ones already exist. Guide 74 will tell you how to develop graphical symbols aimed at helping the public (e.g. instructions or warnings), and indicate databases for symbols and other valuable resources to assist in that task. It covers items such as safety signs and product safety labels which you can use on equipment and products.

ISO/IEC Vodič 72, Smjernice u pogledu opravdanosti i razvoja standarda za sisteme upravljanja

Opravdanost i evaluacija novih standarda sistema upravljanja može biti kompleksna, pogotovo kada se radi o ocjenjivanju relevantnosti tržišta. U Vodiču 72 su date smjernice za metodologiju razvijanja i održavanja ovih standarda. Također je dat i važan savjet kako bi se pomoglo u osiguravanju da su novi standardi sistema upravljanja kompatibilni i uskladjeni s postojećim ISO ili ISO/IEC standardima (npr. serija standarda ISO 9000, ISO 4000, ISO 22000, ISO/IEC 27000 i ISO 28000). Vodič će Vam biti od velike pomoći ako ste uključeni u razvoj standarda za sisteme upravljanja.

ISO/IEC Vodič 73, Upravljanje rizikom – Rječnik – Smjernice za korištenje u standardima

Upravljanje rizikom zavisi od samog konteksta. Veoma je važno da se u standardu gdje se koriste termini vezani za upravljanje rizikom shvati njihovo značenje. Cilj ovog Vodiča je da promoviše koherentni opis aktivnosti upravljanja rizikom kao i korištenje te terminologije. On doprinosi međusobnom razumijevanju članova ISO i IEC-a o ovoj obimnoj i kompleksnoj temi.

ISO/IEC Vodič 74, Grafički simboli – Tehničke smjernice za razmatranje potreba potrošača

Ako dizajnirate grafički simbol za javnu upotrebu, on treba biti jasan i lako razumljiv, jer loše dizajnirani simboli mogu izazvati konfuziju kod potrošača. Osim toga, veoma je važno da se ne udvostručavaju napor u kreiranju simbola kad isti već postoje. Vodič 74 će Vam reći kako da razvijete grafičke simbole koji za cilj imaju da pomognu javnosti (npr. instrukcije ili upozorenja), te će naznačiti baze podataka i ostale vrijedne izvore koji će Vam pomoći u tom zadatku. Ovaj Vodič obuhvata i pitanja kao što su sigurnosni znakovi i naljepnice sa sigurnosnim oznakama proizvoda koje možete koristiti na opremi i proizvodima.

ISO/IEC Guide 76, Development of service standards – Recommendations for addressing consumer issues

Standards are increasingly being developed for services, yet there are special characteristics for services which can be challenging for a service provider. These include the conditions for delivery, appropriate training for personnel and strategies to measure and improve customer satisfaction. This guide has been prepared to help experts to take account of consumer requirements when developing a standard for any kind of service. In particular, Guide 76 has a useful checklist with handy cross-references to the relevant clauses, and informative examples of how the guide can be used. The information will also be useful for service providers themselves.

ISO/IEC Guide 98, Guide to the expression of uncertainty in measurement (GUM) (upcoming publication)

Two people measuring the same product with the same ruler on different days would probably get different results. This could be because of factors such as a change in the room temperature (important for a metal ruler) or different eyesight capabilities. The two measurements might be equivalent or not, depending upon their individual uncertainties. This concept of uncertainty is a measure of the quality of a measurement and can be vital in many cases. ISO/IEC Guide 98 helps people to evaluate the uncertainty of their measurements, a requirement more and more frequent in technical procedures, regulations, standards and the like, concerning measurements at any degree of accuracy.

ISO/IEC Guide 99, International vocabulary of basic and general terms in metrology (VIM) (upcoming publication)

Before people can communicate they need to know and understand the words they wish to use. This is equally true in metrology, where concepts and terms such as measurement result, measurement error and measurement uncertainty need to be agreed upon if they are to be used in a consistent manner. Since metrology is in an evolving state concerning what is the best approach (e.g. classical versus uncertainty), it is especially important to have an international vocabulary that can allow metrologists to clearly communicate about the measurement approach that they are using. This document gives guidance on the concepts and terms used in various approaches to measurement.

ISO/IEC Vodič 76, Razvoj standarda za usluge – Preporuke za razmatranje potrošačkih pitanja

Standardi za usluge se sve više razvijaju, štaviše postoje i posebne karakteristike za usluge koje mogu biti pune izazova za one koji te usluge pružaju. One uključuju uslove za isporuku, odgovarajuću obuku osoblja i strategije za mjerjenje i poboljšanje zadovoljstva potrošača. Ovaj Vodič je pripremljen da pomogne ekspertima da, kada razvijaju standard za bilo koju vrstu usluge, imaju u vidu zahtjeve potrošača. Posebno stoga što Vodič 76 ima korisnu kontrolnu (check) listu sa korisnim upućivanjem na relevantne tačke i informativne primjere kako se Vodič može koristiti. Ova informacija će biti korisna i samim davaocima usluga.

ISO/IEC Vodič 98, Vodič za iskazivanje mjerne nesigurnosti (GUM) (очекивано издање)

Dvije osobe koje mjere isti proizvod istim lenjirom u dva različita dana dobiće vjerovatno različite rezultate. Ovo se može dešavati zbog faktora kao što su promjena u temperaturi sobe (što je važno za metalni lenjir) ili zbog različitih sposobnosti čula vida. Dva mjerjenja mogu biti jednakata ili ne, što zavisi od njihovih individualnih nesigurnosti. Ovaj koncept nesigurnosti je mjera za kvalitet mjerjenja i u mnogim slučajevima može biti od vitalnog značaja. ISO/IEC Vodič 98 ljudima pomaže da ocijene nesigurnost svojih mjerjenja, što je sve češći zahtjev u tehničkim procedurama, propisima, standardima i tome slično, kad se radi o mjerjenjima bilo kog stepena tačnosti.

ISO/IEC Vodič 99, Međunarodni rječnik osnovnih i opštih pojmove u mjeriteljstvu (VIM) (очекивано издање)

Prije nego što zaželete da komuniciraju, ljudi treba da znaju i razumiju riječi koje hoće da upotrijebi. To se jednako odnosi i na mjeriteljstvo, gdje se koncepti i pojmovi kao što su rezultat mjerjenja, greška mjerjenja i neodređenost mjerjenja moraju uspostaviti ako se želi da se koriste na konzistentan način. S obzirom na to da je mjeriteljstvo u fazi prosuđivanja o tome koji je pristup najbolji (npr. klasični pristup nasuprot neodređenosti), posebno je važno imati međunarodni rječnik koji će mjeriteljima omogućiti da jasno komuniciraju o pristupima mjerjenju koji oni koriste. Ovaj dokument daje smjernice o pristupima i terminima korištenim u različitim pristupima mjerjenju.

International Organization for Standardization
International Electrotechnical Commission